

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ТҮБЭН СУЫКСУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«19 » декабрь, 2023 ел

Түбән Суыксу авылы

№13/1

«Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрендәге 9/1 номерлы каары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Түбән Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» (икенче укылыш)

«Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон, 2021 елның 11 июнендәге 170-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисе Бюджет кодексы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Түбән Суыксу авыл жирлеге уставының 20, 95-97 статьялары нигезендә, муниципаль берәмлек Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. 2019 елның 24 сентябрендәге 9/1 номерлы Совет каары белән расланган «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Түбән Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставына тубәндәге үзгәрешләр һәм өстәмәләрне кертергә:

1.1 11 маддәненең 7 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Әгәр жирле референдум жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән срокларда билгеләнмәгән очракта, референдум гражданнар, сайлау берләшмәләре, жирлек башлыгы, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары, Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яки Тукай муниципаль районы прокуроры мөрәжәгате нигезендә суд тарафыннан билгеләнә. Суд билгеләгән жирле референдумны жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручы сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) оештыра, ә аны үткәрүне тәэммин итү Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите башкарма органы яки суд тарафыннан жирле референдум үткәрүне тәэммин итү йөкләнгән башка орган тарафыннан башкарыла.»;

1.2 12 маддәненең 4 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Муниципаль сайлауларны әзерләү һәм үткәрү жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручы сайлау комиссияләренә (алга таба – сайлау комиссиясе) аларның компетенциясе чикләрендә йөкләнә.»;

1.3. 13 маддәненең 5, 8, 12 пунктларын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5. Инициатив төркем жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручы сайлау комиссиясенә (алга таба – сайлау комиссиясе) инициатив төркемне теркәү турында үтенечнамә белән мөрәжәгать итә. Инициатив төркемнен үтенечнамәсендә жирлек Советы депутатының, жирле үзидарәненең сайланулы органы әгъзасының, жирлек башлыгының конкрет хокукка каршы каарына яки гамәлләренә (гамәл кылмавына) күрсәтмә булырга тиеш, ул аны чакыртып алу өчен нигез булып тора, гражданның фамилиясе, исеме, этисенең исеме, туган көне һәм урыны, паспортының яки аны альштыручы документның

сериясе, номеры һәм датасы, аны биргән органның исеме яки коды, шулай ук инициатив төркемнең һәр әгъзасының һәм аның исеменнән жирлек территориясендә эш итәргә вәкаләтле затларның яшәү урыны адресы күрсәтелергә тиеш. Инициатив төркем үтенечнамәсе күрсәтелгән төркемнең барлық әгъзалары тарафынан имзалаңырга тиеш. Үтенечнамәгә суд каары теркәләргә тиеш, ул күрсәтелгән хокука каршы каарны яки депутатның гамәлләрен (гамәл кылмавын) раслый.

8. Сайлау комиссиясе инициатив төркемнең үтенечнамәсен караганда, жирлек Советы депутатын, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасын, жирлек башлыгын чакыртып алу буенча жирлек Советы тарафыннан тавыш бирүне билгеләгәндә, тиешле депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирлек башлыгы аны чакыртып алу өчен нигез буларак тәкъдим ителә торган шартлар турында аңлатмалар бирергә, кирәклө документларны тапшырырга хокуклы. Әлеге депутатка, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасына, жирлек Башлыгына алдан, сайлау комиссиясе, жирлек Советы утырышлары уздыру қоненә қадәр өч қоннән дә соңға калмычы, аларны үткәру вакыты һәм урыны турында язмача хәбәр ителергә тиеш.

12. Сайлау комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүгә рәсми йомгак ясаганнан соң, биш көн эчендә инициатив төркемгә, жирлек Советына һәм жирлек Советының тиешле депутатына, жирле үзидарәнең сайланулы орган әгъзасына, жирлек Башлыгына аны чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләре турында язмача хәбәр итә.

1.4 31 маддәнең 10, 11 пунктларын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«10. Коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы депутаты, жирлек Башлыгы, жирле үзидарәнең башка сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характеристикалық йөкләмәләр турында белешмәләрнең дереслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министр) каары нигезендә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

11. Әлеге маддәнең 10 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтиҗәсендә «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләгән затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен контролльдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясе территориясе чикләреннән тышта урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм тотуны, саф акча средстволарын һәм кыйммәтле әйберләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында» 79-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәмәү, вазыйфаларны башкармау фактлары ачыklаганды, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министр) жирлек Советы депутаты, сайланулы жирле үзидарә органы әгъзасы, жирлек Башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яки күрсәтелгән затларга карата башка жаваплылык чарасын куллану турында гариза белән тиешле каар кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яки судка мөрәжәгать итә.»;

1.5 31 маддәнең 14 пункты үз көчен югалткан;

1.6 33 маддәнең 1 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Яна чакырылыш жирлек Советы беренче утырышка депутатларның билгеләнгән саныннан өчтән ике өлеше сайланган көннән соң ун қоннән дә соңға калмычы жыела. Сайлаулардан соң беренче утырыш – жирлек Башлыгы, ә ул булмаган очракта, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) тарафынан чакырыла.»;

1.7 34 маддәнең 1 өлеше 13 пунктын яна редакциядә бәян итәргә:

«13) жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) әгъзаларын билгеләү»;

1.8 39 маддәнең 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда

туктату турында каар үз көченә кергәннән соң 14 көннән дә соңга калмыйча, ул жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатканнан соң алты айдан да соңга калмыйча үткәрелә.»;

1.9 41 маддәнең 7 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7. Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министры) жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып жирлек Советына әлеге гаризаның керү көне тора.

1.10 43 маддәнең 1 пункты 2 абзацын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек Башлыгын сайлау жирлек Советы депутатлары тәкъдим иткән кандидатлар арасыннан, шул исәптән жирлек, ижтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) тәкъдимнәре нигезендә башкарыла.»;

1.11 47 маддәнең 3 пункты 2 абзацын, 4 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Ана карата Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) (Татарстан Республикасы Премьер-министры) тарафыннан аны вазыйфадан азат итү турында хокукий акт чыгарылган жирлек Башлыгы әлеге хокукий актка рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн эчендә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы. Суд шикаятыне каарга һәм, аны тапшырган көннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча, каар қабул итәргә тиеш.

4. Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) (Татарстан Республикасы Премьер-министрының) аны вазыйфадан азат итү турында хокукий акты яки жирлек Советының жирлек Башлыгын отставкаға жибәрү турында каары нигезендә вәкаләтләре туктатылган жирлек Башлыгы әлеге хокукий актка яки каарга шикаять биргән очракта, жирлек Советы суд каары законлы көченә кергәнчә, жирлек Башлыгын сайлау турында каар қабул итәргә хокуклы түгел.»;

1.12 54 маддәне тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) муниципаль сайлаулар, жирле референдум, жирле үзидарә Советы депутатын, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасын, жирлек Башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бируне, жирлек чикләрен үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бируне оештыра.

2. Сайлау комиссиясе жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасына керми торган муниципаль орган булып тора.

3. Сайлау комиссиясе «Россия Федерациясе граждандары сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокуқының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль законда, Татарстан Республикасы Сайлау кодексында билгеләнгән тәртиптә жирлек Советы тарафыннан төзелә.

4. Сайлау комиссиясенең вәкаләтләр срокы биш ел тәшкил итә.

5. Сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш бириү хокуку белән 6 кешедән төзелә.

6. Сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс белән тәэмин итү жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

7. Сайлау комиссиясе вәкаләтләре, аның эшчәнлеге тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән жайга салына. Жирлек Советы мөрәҗәгате нигезендә қабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе каары буенча сайлау комиссиясе вәкаләтләре территориаль сайлау комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.»;

1.13 56 маддәнең 1 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы – әлеге устав, жирле үзидарә органы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба - сайлау комиссиясе) яки муниципаль вазыйфаны биләүче зат вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән вазыйфалар даирәсе нигезендә барлыкка килә торган жирле үзидарә органынdagы, сайлау комиссиясе аппаратынdagы вазыйфа.

1.14 57 маддәнең 1, 3 пунктларын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар булып депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль бәрәмлекнең даими нигездә эшләүче һәм юридик зат булып торучы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле

референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясенең (алга таба - сайлау комиссиясе) хәлиткеч тавыш хокуқына ия, комиссиядә дайми (штат) нигездә эшләүче әгъзасы тора.

3. Жирле үзидарә органнары, сайлау комиссиясе эшчәнлеген техник тәэмин итү буенча вазыйфаларны башкаруучы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләми һәм муниципаль хезмәткәрләр булмый.»;

1.15 58 маддәненең 1 өлеше 5 пунктын, 3 өлеше 4 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:
«5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү очен кирәkle мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр керту;

4) жирле үзидарә органында, сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;»;

1.16 59 маддәненең 2 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирле үзидарә органы, жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) юкка чыгарылу яки жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе аппараты хезмәткәрләре штаты кыскару сәбәпле муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт килешүе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә, оешма бетерелүгә яисә оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылууга бәйле рәвештә эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.»;

1.17 65 маддәненең 3 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирле үзидарә органнарына сайлауларны, жирле референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручи сайлау комиссиясе (алга таба – сайлау комиссиясе) әгъзаларына әлеге органнар эшнәдә катнашкан вакытка законнар, жирлек Советы каарлары нигезендә акчалата компенсация түләнә.

1.18 72 маддәненең 1 пункты 1, 2 өлешләре, 2 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1) затның үл бер ягы булган мәнфәгатьләр конфликтин булдырмау һәм (яки) жайга салу буенча чаралар күрмәве, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш;

2) затның үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәве, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, яки белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган мәгълүмат бирүе;

2. Муниципаль вазыйфаны биләүче затка аның кул астындагы затның мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында билгеле булганда, мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм (яки) жайга салу буенча чаралар күрмәгән очракта, шулай ук ышаныч югалту сәбәпле, үл эштән (вазыйфадан) азат ителергә тиеш, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш.»;

1.19 88 маддәненең 7 өлеше 3 абзацын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«- Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;»

2. Әлеге каарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә юнәлтергә.

3. Әлеге каарны Түбән Сүйкес авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка иғълан итәргә.

4. Әлеге каарны районның рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

5. Әлеге каар үтәлешен контролльдә тотуны Законлылык, хокук тәртибе, милли мәсьәләләр һәм халык куркынычсызлыгы буенча дайми комиссиягә йөкләргә

Муниципаль берәмлек Бацлыты,
Совет рәисе

Ф.Г.Иксанов